

МАҲАЛЛАГА
АЖРАТИЛГАН КРЕДИТ
ЛИМИТИНИ ОШИРИШ
МУМКИНМИ?

3-с.

ЖИНОЯТ БАРҲАМ
ТОПИШИ УЧУН
ПОСБОНГА ИШОНИНГ,
ЕЛҚАДОШ БЎЛИНГ

6-с.

ЎЗБЕК
ОИЛАЛАРИ
ҚАНЧАЛИК
БАХТЛИ?

8-с.

Mahalla

WWW.UZMAHALLA.UZ • №9 • 2024 ЙИЛ 10 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАЛАРИ УЮШМАСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ГАЗЕТАСИ

Ўзгаришлар ҳар бир хонадонга кириб боради

Бугун ҳар қандай масалага маҳалланинг ўзида ечим топишга ургу қаратиляпти. Бу орқали одамларга ортқича оворагарчиликсиз, югур-югурларсиз қулайлик яратилляпти, маҳаллалар инфратузилмаси яхшилляпти. Энг муҳими, ислохотларнинг ҳар бир маҳалла, кўча ва хонадонга кириб бориши, одамлар бунга ўз танасида ҳис этишига шароит ҳозирланмоқда.

ЖАРАЁН

Республика ишчи гуруҳи штаби.

Республика ишчи гуруҳи маҳаллаларда аҳоли муаммоларини ҳал қилиш, "маҳалла еттилиги"нинг фаолияти ҳамда ёшлар билан ишлаш тизимини самарали ташкил этиш мақсадида жорий йил 31 январдан буён Андижон вилояти маҳаллаларида ўрганишлар олиб бормоқда.

Давлатимиз раҳбари раислигида ўтказилган видеоселектор йиғилишида берилган топшириқлардан келиб чиқиб, ҳар бир маҳалла раи-

си, хотин-қизлар фаоли ва ёшлар етакчиси эрталаб (соат 07-45 да) мактаб ҳудудида мактаб директори билан бирга ўқувчиларни кутиб олиш тартиби йўлга қўйилди. Давомати паст бўлган мактабларда чора-тадбирлар белгиланиб, "Оила – маҳалла – таълим муассасаси" ҳамкорлиги тизими жонлантирилди. "Маҳалла еттилиги" аъзоларининг 765 та умумтаълим мактабда давомат билан шуғулланиш амалиёти жорий этилди.

Республика ишчи гуруҳи масъуллари 743 та маҳалладаги 612 041 та хонадон ҳамда 523 та ижтимоий соҳа объектларини манзилли ўрганди. Тасдиқлан-

ган режа-жадвал асосида туман- (шаҳар)ларда "маҳалла еттилиги" аъзолари учун ўқув семинарлари ўтказилмоқда. Бугунги кунга қадар "маҳалла еттилиги" ходимларидан 2 197 нафари (44,1 фоизи) ўқитилди. Уюшманинг вилоят бошқармасидаги 9 та штат бирлиги, 16 та туман (шаҳар) бўлимлари бошлиқлари ва бош ҳисобчи лавозимлари малакали кадрлар билан жамланди.

909 та маҳаллада "еттилик"нинг кунлик, ҳафталик ва ойлик режалари ишлаб чиқилиб, тадбиқ этиш чоралари кўрилмоқда. Барча маҳаллаларда банк ҳисоб-рақамлари очилиб, "Маҳалла бюджети" тизимининг амалиётга жорий этилиши йўлга қўйилди. Фаолиятида жиддий камчиликларга йўл қўйгани учун 153 нафар маҳалла ходимлари (42 нафар маҳалла раиси, 41 нафар ҳоким ёрдამчиси, 32 нафар ёшлар етакчиси, 30 нафар хотин-қизлар фаоли, 7 нафар профлактика инспектори ва 1 нафар солиқ инспектори)ни алмаштириш юзасидан тахлифлар киритилди. Андижон шаҳридаги 94 та маҳаллага 52 нафар ҳамда Хўжаобод

туманидаги 39 та маҳаллага 16 нафар ижтимоий ходим танлов асосида ишга қабул қилинди.

Жараёнда аҳоли кайфиятига таъсир қилувчи муаммолар ҳолатлар ўрганилиб, ҳал этиш чора-

лари кўриляпти. Ўрганишларда аниқланган 6 205 та муаммодан 5 252 таси қисқа муддатларда ижобий ҳал этилди. Жумладан, 1 828 нафар фуқаро ишга жойлаштирилди, 427 нафари касб-хунарларни

ўқитишга йўналтирилди, 170 та тадбиркорлик субъекти ташкил этилиб, 101 та янги иш ўринлари яратилди.

Давоми 2-саҳифада.

Маънавий тарбия маҳалладан бошланади

“Мактаб – ота-она – маҳалла” занжири асосида электрон мулоқот платформаси ишга туширилади

МАЪНАВИЯТ

Санжар ИСМАТОВ.

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 2023 йил 22 декабрь кунини бўлиб ўтган Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг бугунги маънавий қиёфаси, ёшлар тарбияси, бу борада маҳалланинг ўрни қандай бўлиши лозимлиги ҳақидаги тасаввурларни қайта жонлантирди. Бугун маънавият бошқа соҳалардан ўн қадам олдинда юриши, маънавият янги кучга, янги ҳаракатга айланиши кераклиги айтилди.

Хўш, бугун маънавий жараёнларда маҳалланинг ўрни сезилляптими? Саволни шундай қўядиган бўлсак, афсуски, битта

гап билан “ҲА” дея олмаيمиз. Нега? Айрим жиҳатларга кўз югуртирамиз.

Маҳалладаги муҳит кўп жиҳатдан ёшлар таълим-тарбиясига боғлиқ. Шундай экан, маҳалла раиси ота-оналар билан бирга, мактаблар ҳаётида фаол қатнашиши, ёшларнинг билими ва касб эгаллашига эътиборли бўлиши керак. Афсуски, аксарият раислар мактабдаги тарбия ва давомат масалалари, ота-оналар билан ҳамкорлик қилиш ҳақида ўйламайди. Ваҳоланки, мактаб масаласи фақатгина таълим соҳасининг эмас, ота-оналар, маҳалла фаоллари, бутун жамиятнинг иши. “Бир болага етти маҳалла ҳам ота, ҳам она” деган нақл бежиз айтилмаган.

Тўй-маъракаларни тартибга солиш, эрта ёки қариндошлар ўртасидаги никоҳ-

нинг олдини олиш ҳақида кўп гапиримиз. Тўй-ҳашамлар билан боғлиқ ортқича ҳаракатлар минг-минглаб оилаларнинг нафақат иқтисодий аҳволига, балки ҳаётига, соғлиғига жиддий салбий таъсир кўрсатаётгани бор гап. Бугун ҳаётимизда кўпайиб бораётган оилавий можаролар, уруш-жанжал ва ажраллишлар, қудалар ўртасидаги совуқчилик сабаблари аксарият ҳолларда худди шу нарсага бориб такалади.

Одамлар орасида “аёл ўқимаслиги керак, уйда фақат бола тарбияси билан шуғулланиши шарт” деган тушунча бор. Айрим маҳаллаларда бунга амал қилиш ҳолатларига йўл қўйилаётгани ачинарли, албатта. Ахир аёл ўқимаса, билимли бўлмаса, келажакда она бўлганида ўз фарзандига қандай тарбия бериши мум-

кин?! Зеро, ўқимишли, зиёли оналарнинг фарзандлари ҳам билимдон, оқу қорани танийдиган, маънавиятли инсонлар бўлиб етишади.

Баъзан ҳаётда расмий никоҳдан ўтмай, яширинча шарый никоҳ ўқитиш, хотин устига хотин олиш ҳолатлари, афсуски, учраб турибди. Бугун ижтимоий муносабатлар нуқтаи назаридан кундошлик, қўшхотинлилик балоси қандай хунук оқибатларга олиб келиши барчага аён. Ахир бундай “никоҳ”дан туғилган фарзандларнинг тақдири, келажаги эртага нима бўлади? Бундай болалар руҳан мажруҳ бўлиб, турли маънавий нуқсонлар билан вояга етади.

Давоми 2-саҳифада.

Ходимлар бошини бир қилиш раисга боғлиқ

МАНЗАРА

Алишер НАЗАРОВ,
Учқўрғон туманидаги “Каттачек”
маҳалласи раиси.

Маҳалла тизимидаги ўзгаришлардан мамнунмиз. Боиси авваллари маҳалла ходимларига, ҳатто раисга нисбатан ҳам айрим одамлар орасида менсимаслик, қўл учида кўрсатиш ҳолатлари учраб турарди. Нега?

Чунки раисда амалда ваколат йўқ эди, ёрдам сўраб келганга маҳалла ўз ҳисобидан кўмак кўрсата олмади, хомийларга, ҳокимликка кўз тикардик. Шукрки, ҳозир вазият ўзгарди. Маҳалланинг молиявий мустақиллиги яратилляпти, ижтимоий ёрдамларни шу ернинг ўзида ҳал этиш ваколати бериляпти. Шунга кўра, мақтанлиш бўлмасин, ҳозирдан одамларнинг бизга нисбатан муносабати, фикри ижобий томонга ўзгарган. Раисни, маҳалла ходимларини ўз дардига дармон бўлувчи, муаммоларига ечим топувчи инсонлар сифатида кўрмоқда.

Яна бир гап: “Mahalla” газетаси орқали йиғин раисларининг тақлифлари, фикрлари бериб бориляпти, муаммолар ҳақида сўз юртиляпти. Очиғи, айрим ҳолларда раисларнинг “бешлик” вакилларини ишлата олмагани, уларни назорат қилиш имконсиз бўлгани ҳақидаги фикрларини ўқиб, ҳайрон қолам.

Ўйлашимча, маҳалла раиси ўзининг ваколатларини тўла англаб етса, қонуний ҳуқуқларидан фойдаланишни билса, ишда ва жамоада тартибни ўрната олади. Майли, ходимлар бошқа-бошқа ташкилотларга бўйсунсин, ҳисобот берсин, бироқ уларнинг ҳаммасини бир нуқта – маҳалла бирлаштириб турибди. Маҳаллани эса раис бошқаради, шундай экан, ходимларни назорат қилиш-қилмаслик айнан раисларнинг ўзига боғлиқ, деб ўйлайман.

Давоми 2-саҳифада.

Шавкат Мирзиёев ва Александр Лукашенко “АМИРСОЙ” ТОҒ ДАМ ОЛИШ МАСКАНИГА ташир буюрди.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ бир қатор аъзоларининг ваколатлари тугатилди.

Дарсда иштирок этмаётган ўқувчиларнинг хонадонига “ОГОҲЛАНТИРИШ ХАТИ” етказилади.

Ўзгаришлар ҳар бир хонадонга кириб боради

Давоми. Бошланиши 1-саҳифада.

Хал этилиши муайян муддат ва маблағ талаб этадиган 71 та ижтимоий муаммони “Йўл харитаси”га киритиш юзасидан тақлифлар тайёрланди. Шунингдек, ҳужжати мавжуд бўлмаган (туғилиш, никоҳ, ўлим) 20 нафар фуқарога ҳужжатлар расмийлаштирилди, 10 нафарининг кўчмас мулк объектга бўлган ҳуқуқлари давлат рўйхатидан ўтказилди. 2024 йилда амалга оширилган 204 млрд. 89 млн. сўмлик 917 та микролойиҳа рўйхати шакллантирилди (ушбу лойиҳалар ҳисобига йил якунига қадар 2 176 мингта янги иш ўринлари яратилади). Ўрганишлар давомида ижтимоий масалаларни ҳал этиш, эҳтиёжмандларга кўмак кўрсатиш борасида қатор ташаббуслар амалга оширилди. Хусусан, 734 та ажралиш ёқасидаги оилаларни яраштириш

чоралари кўрилиб, 1 015 та нотинч оилалардаги низолабга барҳам берилди. 1 821 нафар ижтимоий ҳимояга муҳтож шахсларга моддий ёрдам ва 1 059 нафарига бепул дори-дармонлар тақдим этилди. Шунингдек, 123 нафар ногиронлиги бор шахслар аравачалар, 140 нафари протез-ортопедия мосламалари ва бошқа реабилитация воситалари билан таъминланди. “Темир дафтар”га киритилган 55 та оилага 61,9 млн. сўмлик, “Ешлар дафтари”даги 89 нафар ёшларга 133,2 млн. сўмлик ва “Аёллар дафтари”га киритилган 66 нафар хотин-қизга 12,7 млн. сўмлик ёрдамлар кўрсатилди, 293 та эҳтиёжманд оилага бепул озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди. Уй-жой таъмирига муҳтож, ўта оғир шароитда яшайдиган 44 та оиланинг ўзини таъмирлаш ишлари бошланди. Маънавий-маърифий соҳадаги ишлар таҳлил қили-

ниб, тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Бу жараёнда 2 628 та маънавий-маърифий ва 1 209 та ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга қаратилган тадбирлар “Уч авлод учрашувлари” ташкил этилди. 113 та маҳаллада кутубхона ва 23 тасида фольклор-этнографик ва 20 тасида маком ансамбли ташкил этилди. Маҳаллаларда зиёлилар, нуронийлар, Ҳаж ва Умра зиёратларига бориб келганлар орасидан “маънавият тарғиботчилари” шакллантирилди. Қолаверса, 71 та маҳалла биносига ватанпарварлик ҳамда қатағон қурбонлари хотирасига оид бурчаклар ва 17 та хонадонга “Жадид яшган, бу хонадоннинг бобоси жадид бўлган” деган ёзувлар ўрнатилди. Ўрганишлар давомида ёшлар билан манзилли ишлашга алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 476 та умумтаълим мактабиде жами

113 та маҳаллада кутубхона ва 23 тасида фольклор-этнографик ва 20 тасида маком ансамбли ташкил этилди.

70 536 нафар ўқувчи иштирокида маданий-маърифий тадбирлар ўтказилди. “Кексалар маслаҳати” гуруҳлари аъзолари иштирокида 1 083 та тарбиявий соатлар ташкил этилди. 385 та мактабда давомотиви 85 фоиздан 91 фоизга ошириш ва жами 565 нафар ўқувчини

таълимга қайтариш чоралари кўрилди. Шунингдек, 416 нафар кекса авлод вакиллари “Бир нуроний ўн нафар ёшга масъул” тамойили асосида 5 053 нафар ўқувчига, шу жумладан, 2 624 нафар тарбияси оғир, қоникарсиз баҳоларга ўқиётган ҳамда ижтимоий

ҳимояга муҳтож оилаларнинг фарзандлари бўлган ўқувчиларга бириктирилди. Республика ишчи гуруҳининг ўрганишлари жараёнида Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси Раиси Қаҳрамон Куронбоев қатнашди.

Маънавий тарбия маҳалладан бошланади

Ота-онада масъулият, ўқитувчида мажбурият, ўқувчида ишонч, таълим ва тарбияда сифат, маҳаллада назорат бўлса...

Ходимлар бошини бир қилиш раисга боғлиқ

Маҳалламиздаги ўзгаришлар ҳақида сўз юритсам, бу ерда 730 та хонадонда 3 900 нафардан ортиқ фуқаро истиқомат қилади. “Маҳалла этилиги” ўзaro ҳамжиҳатликда самарали иш фаолиятини йўлга қўйгани натижасида оилавий кадрлар мустаҳкамланиб, маҳалла инфратузилмаси тбора яқшиланмоқда, аҳоли бандлиги таъминланяпти. Маҳалла аҳлининг ўзaro бирдамлиги туфайли худудда қаттагина “Яшил макон” яратилиб, богда мевали дарахт кўчатлари парваришланмоқда. 2023 йилги баҳор мавсумида маҳалла аҳли мазкур боққа 5 минг тупдан ортиқ мева ва манзарали дарахт кўчати экди. Аҳамиятисини, экилган ҳар бир ниҳоннинг келажакда қатта дарахт бўлиб етишиши учун бир нафар ёш оила бириктириб қўйилди. 2024 йилда “Каттачек” маҳалласини янада улкан ўзгаришлар кутиб турибди. “Обод хонадон”, “Обод кўча”, “Обод маҳалла” мезонлари доирасида худудда замонавий лойиҳалар асосида фуқаролар йиғини биноси бунёд этилади. 39-мактабгача таълим муассасаси, 10-умумтаълим мактаби қайта таъмирланади. “Каттачек” оилавий шифокорлик пунктига лаборатория биноси барпо этилади, қишлоқдаги хиёбон қайта реконструкция қилинади. 18,5 километр ички йўллар асфальтланади, 1 та сув иншооти қурилади, 3 километр масофада ичимлик сув тармоғи тортилади ҳамда 3,4 километр масофадаги электр тармоғи янгиланади. Баҳор мавсумида 16 та кўча бўйида мева ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказиш режалаштирилган.

Давоми. Бошланиши 1-саҳифада.

Хамон боқимандалик кайфиятига берилиш, “давлат менга ҳамма нарсани қилиб бериши керак” деган қараш билан яшаётганлар бор. “Ҳой барака топгур, тўрт мучанг соппа-соғ бўлса, бирор касб-хунарнинг бошини тўтиб ишла”, деб кўринг-чи, балага қоласиз, ёқангизга ёпишади. Аслида, бугун яратилаётган имтиёз ва шароитлар олдида ҳеч бир ишга қўл урмай, “Қам таъминланганман, мени давлат боқиши керак”, деб бош эгиб туришининг ўзи уят эмасми? Юқоридагилар – бугун ҳар битта маҳаллада учраши мумкин бўлган ҳолатлардир. Уларни кўриб “кўрмасликка олиш” ёки лоқайдликка берилиш ярамайди. Ешларнинг таълим-тарбияси, илм-фан билан шуғулланиши, маънавияти ва маърифатини юксалтириш маҳаллаларнинг

кундалик устувор вазифаси бўлиши шарт. Бу борада маҳаллалар маънавий-маърифий соҳалардаги иш услубини ўзгартириши лозим. Қолаверса, дабдабали тўй, эрта никоҳ, қизларни ўқитмаслик ҳолатларига маҳалла раислари кўз юммаслиги керак, уларнинг юз беришига йўл қўймайлик учун бор куч ва билимини ишга солиши даркор. Бу борада маҳаллада истиқомат қилаётган зиёлилар, нуронийлар, Ҳаж ва Умра зиёратларига бориб келган ҳар бир маҳалла аҳли маънавият тарғиботчисини бўлиши, одамларни ярашиликка бошлаши зарур. Ҳар бир маҳалланинг “маънавиятчилар гуруҳи” бўлиши керак. Маҳалла фаоллари худудда истиқомат қилаётган тадбиркорлар, фермерларни бир жойга тўплаб, “Маҳалла кутубхонаси”, “Халқ кутубхонаси”ни ташкил этиш чорала-

“Бугун фарзандларим қандай китоб ўқиди? Уларнинг хаёлидан нима кечмоқда? Бўш вақтида нималар билан машғул?”

рини кўриши лозим. Ота-оналарни “Бугун фарзандларим қандай китоб ўқиди? Уларнинг хаёлидан нима кечмоқда? Бўш вақтида нималар билан машғул?”, деган саволлар ҳар куни ўйлантириши керак. Маънавий таҳдидларга қарши курашни, аввало, оиламиздан, маҳалламиздан бошлашимиз зарур. Бу борада маҳалла фаоллари ва жамоатчилик тузилмалари фаол бўлмоғи лозим. 2024 йил 5 февраль куни Президент раислигида ўтказилган ижтимоий соҳадаги устувор вазифаларга бағишланган йиғилишда ёшлар маънавияти, бу борада маҳалланинг ўрни ҳақида қатор ташаббуслар илгари сурилади. Хусусан, ўқувчиларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш орқали уларда “ҳуқуқбузарликка қарши иммунитет” яратиш зарур. Уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш ва касбга йўналтириш, тар-

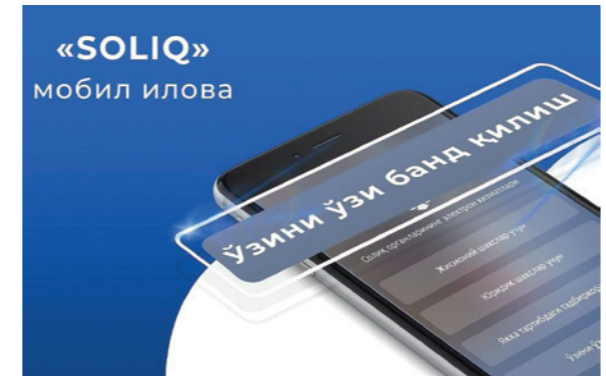
бияси ва ўқишида муаммо бўлган ўқувчилар билан ота-оналари ва маҳалла фаоллари бирга ишлаши керак. Маҳалла раислари ҳар ой мактабларда ота-оналар билан учрашиб, маҳалла ва мактабдаги муҳитни муҳокама қилиши мақсадга мувофиқ. Болалар тарбиясини яхшилашга, ота-оналар дунёқарашини кенгайтиришга хизмат қиладиган мийлий контент маҳалла ва таълим муассасаларига етказиб турилади. “Мактаб – ота-она – маҳалла” занжир асосида электрон мулоқот платформи ишга туширилади. Юқоридаги ташаббуслар амалиётда йўлга қўйилса, ота-онада масъулият, ўқитувчида мажбурият, ўқувчида ишонч, таълим ва тарбияда сифат, маҳаллада назорат бўлади. Зеро, тарбия биринчи галда оиладан ва маҳалладан бошланади.

Кредитнинг ярми банк картасига ўтказилади

2024 йил 9 январдаги “2024 йилда янги иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигига кўмаклашиш дастури тўғрисида”ги Президент қарорига кўра, ўзини ўзи банд қилган шахсларнинг тадбиркорлик фаолиятини бошлаши рағбатлантирилади. Бунда ижтимоий солиқ тўлаётган ўзини ўзи банд қилган шахслар учун «Бизнесга биринчи қадам» банк карталари орқали 5 миллион сўмгача миқдорда бир йил муддатгача микроқаралар

тақдим этилади. Қарорга кўра, «Менинг бизнесим» электрон платформаси жорий этилади. Платформада меҳнат стажига эга бўлмаган фуқаролар касб-хунарга ўқитилди, аҳолига бизнесни йўлга қўйиш учун кредитлар ажратиш имконияти яратилади. Ўзини ўзи банд қилган шахсларга тадбиркорлик фаолиятини бошлаши учун 100 миллион сўмгача гаровсиз ажратилдиган кредитларнинг 50 фоизи уларнинг банк картасига ўтказиб берилади.

Уюшмага қандай аъзо бўлинади?

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси Уставига кўра, қонунчиликда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтган, Уюшма Устави ва ҳудудий бўлинмалар Низомларини тан олган ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларига риоя этувчи фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари (фуқаролар йиғинлари) Уюшма аъзоси бўлиши мумкин. Аъзо бўлиш хоҳишини билдирган фуқаролар йиғинлари Уюшма раиси номига тегишли тартибда ваколатли орган томонидан рўйхатдан ўтган устав нусхасини илова қилган ҳолда ариза

беради. Уюшма аъзолигига қабул қилиш қарори Уюшма раиси томонидан бир ҳафта ичида амалга оширилади. Аъзолар қуйидаги ҳолларда Уюшма таркибидан чиқарилади: Уюшма таркибидан ихтиёрий чиқиш ҳақидаги ариза берилган ҳолда; аъзо ўз фаолиятини давомида Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатлари, мазкур устав ва одоб-ахлоқ қоидалари талабини бир неча бор бузган тақдирда; Уюшма аъзоси томонидан Уюшма бошқарув органлари қарорини бажармаган ҳолларда.

БИЛИБ ҚЎЙИНГ!

“Qatar Airways” aviakompaniyasi “DOXA – TOXKENT – DOXA” йўналиши бўйича авиарейсларни йўлга қўяди.

Тошкент давлат иқтисодий университетининг Тошкент Молия Институтининг ва Фискал Институтининг бирлаштирилди.

1-синф ўқувчилари учун февраль ойида кўшимча БИР ҲАФТАЛИК ТАЪТИЛ берилди.

Мулоҳаза: муаммога ечим борми?

Маҳаллага ажратилган кредит лимитини ошириш мумкинми?

Ҳоким ёрдамчиси тавсияси асосида тадбиркорлик билан шуғулланиш истагидеги талабгорларга кредит бериш йўлга қўйилган.

Худудлар кесимида муаммоли кредитлар тўғрисида маълумот

Республика бўйича	3,23%
Жизак вилояти	10,00%
Сурхондарё вилояти	9,41%
Сурхондарё вилояти	9,00%
Наманган вилояти	5,69%
Амударё вилояти	5,66%
Зhetaysay вилояти	3,28%
Қорақалпоғистон Республикаси	4,90%
Фарғона вилояти	4,75%
Бўғора вилояти	4,65%
Т.Тошкент вилояти	3,72%
Тошкент вилояти	3,36%
Самарқанд вилояти	2,82%
Навоий вилояти	2,75%
Тошкент шаҳри	1,53%

2024 йил 1 январь ҳолати бўйича

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Жумладан, 14 фоизлик кредитни оилавий тадбиркорлик, даромад топиш билан шуғулланиш ва фаолиятини кенгайтириш истагидеги аҳоли ҳамда тадбиркорларга 3 ойдан 6 ойгача имтиёзли давр билан 3 йилгача ажратилади.

Чорвачилик (қорамол, қўй, эчки), балкичилик ва паррандачилик (тухум йўналиши) учун – 1 йилгача имтиёзли давр билан 3 йилгача, боғдорчилик, узумчилик ва лимончиликни ташкил этиш, иссиқхона, қишлоқ хўжалиги техникаси ва асбоб-ускуналарни харид қилиш учун – 3 йилгача имтиёзли давр билан 7 йилгача, “Хунарманд” уюшмаси аъзоларига – 3 йилгача муддатга ҳамда айланма маблағларини тўлдириш учун 18 ойгача муддатга олиш мумкин.

Ҳоким ёрдамчиси ўзига бириктирилган маҳаллада дастурлар доирасида ажратилган кредитлардан мақсадли фойдаланиб, уларнинг самарадорлигини мониторинг қилиб боради ҳамда кредитларнинг ўз вақтида қайтарилиши бўйича сектор раҳбарлари ва тижорат банклари билан биргаликда тегишли чораларни кўради.

Чорвачиликни ривожлантириш йўналишида ажратилган кредитлар устувор равишда қамда 10 дан 50 бошгача четдан келтирилган насил чорва молларини (қорамол, қўй, эчки) боқиш учун кичик фермаларни ташкил этишга берилди. “Темир дафтар”, “Аёллар дафтари” ва “Ёшлар дафтари”га киритилган фуқароларга кредит ажратилиши уларни ушбу рўйхатдан чиқариш учун асос ҳисобланмайди ва фуқаролар маъмур дафтлардан ҳоким ёрдамчиси, туман давлат солиқ инспекцияси ва тегишли сектор раҳбарлари томонидан фуқаронинг унга ажратилган кредит ҳисобига амалга оширган фаолиятдан доимий ва барқарор даромад манбаини шакллантиришининг ўрганиш орқали бериладиган тавсия асосида чиқарилади.

Шубҳасиз, бу тартиб орқали маҳаллаларда янги иш ўринлари яратилиб, бандлик таъминланмоқда. Аммо иш жараёнида ҳоким ёрдамчилари билан суҳ-

батлашганимизда айрим муаммолар борлиги таъкидланди. Масалан, кредит суммаси ҳар бир маҳалла учун чекланган тарзда ажратилиши мезонга тўғри келадиган талабгорларнинг аризасини рад этилишига сабаб бўлмоқда. Айтайлик, маҳаллада 100 нафар талабгор кредит учун ариза берса, лимит 80 нафар талабгорга етади. Табиийки, бунда 20 нафар талабгор аризасини рад этишга мажбур бўлинади.

Ҳоким ёрдамчиси Шохаббос Собиржоновнинг айтишича, 2023 йилда кредит сўраб, 91 нафар талабгор ариза берган. Уларнинг 32 нафарига 822 миллион сўм маблағ ажратилган. 19 нафарининг аризаси лимит тугаб қолгани учун рад этилган. Мана шу жараёндан келиб чиқиб, ҳоким ёрдамчиси маҳаллаларга кредит миқдорини ошириш таклифини берди.

Амалда бу муаммони ечиши борми?

Маҳаллабай ишлаш ва тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобланмайди ва фуқаролар маъмур дафтлардан ҳоким ёрдамчиси, туман давлат солиқ инспекцияси ва тегишли сектор раҳбарлари томонидан фуқаронинг унга ажратилган кредит ҳисобига амалга оширган фаолиятдан доимий ва барқарор даромад манбаини шакллантиришининг ўрганиш орқали бериладиган тавсия асосида чиқарилади.

Маҳаллада 100 нафар талабгор кредит учун ариза берса, кредит лимити 80 нафар талабгорга етади. Табиийки, бунда 20 нафар аризани рад этишга мажбур.

Худудларга ажратилган маблағларнинг йиллик ва ойлик лимитларини туман (шаҳар) ва маҳалла (овул) кесимида тақсимлаш топширилган. Амалга оширилаётган лойиҳаларнинг истиқболли ва кўшимча иш ўринлари яратишга йўналтирилганлигидан келиб чиққан ҳолда, маҳаллалар лимитини бошқа лимит етмай қолган маҳаллага йўналтириш мумкин бўлади.

Ўз навбатида Маҳаллабай ишлаш ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги агар қўқоридеги вазият юзага келса, ҳоким ёрдамчиси кредит лимитини қандай тартибда ўзгартириши, бунинг учун қимга мурожаат қилиши бўйича изох берди.

— Бунинг учун ҳоким ёрдамчиси тегишли туман (шаҳар) ҳокимининг 1-ўринбосарига ёзма мурожаат қилиши керак, — дейди агентлик ўткир Ҳамроқулов. — Лимит фақатгина ҳоким ёрдамчиларидан келиб тушган мурожаат асосида вилоят, туман(шаҳар) бўйича маҳаллалар кесимида ҳар ойда уларни ишлатилиши, худудлар кесимида лойиҳаларнинг истиқболли ва кўшимча иш ўринлари яратишга йўналтирилганлигидан келиб чиққан ҳолда таҳлил қилиниб, тақсимланади. Бунда лимитларни ишлатмаган, истиқболли лойиҳалари мавжуд бўлмаган маҳаллалардан қайтарилиши ҳисобига ҳар ойнинг ўннинчи санасига қадар амалга оширилади.

Кредит суммаси ҳар бир маҳалла учун чекланган тарзда ажратилиши мезонга тўғри келадиган талабгорларнинг аризасини рад этилишига сабаб бўлмоқда.

14%

14 фоизлик кредит тадбиркорларга 3 ойдан 6 ойгача имтиёзли давр билан 3 йилгача ажратилади.

Таклиф

Ажралишлар ғавғосига раис айбдор бўляпти, лекин...

Жобирхон АЛИХОНОВ, Янги Наманган туманидаги “Бунёдкор” маҳалласи раиси.

Маҳаллаларда энг асосий муаммолардан бири оилавий ажралишлар бўлса, иккинчиси оилага мажбурий киритиш ҳолатидир. Негадир никоҳ қайд этилгунга қадар бўлган жараёнда маҳалла иштирок этмайди. Аммо ажралиш ғавғаси маҳалла бўйича қийилган.

Кўп ҳолатларда маҳалла раислари муаммони ечимда боши берк кўчага кириб қоляпти. «Оқила аёллар», «Нуронийлар кенгаши» фақат ажралиш масалаларида иштирок этишяпти. Шу боис ўз тажрибамдан келиб чиққан таклифларимни билдирмоқчиман.

Аввало, никоҳ қайд этишда маҳаллани ваколатли орган қаторига киритиш керак. Яъни

Маҳалла раиси оилавий ажралишларни олдин олиш бўйича ҳуқуқ-тартибот органи ходимлари билан фикр алмашмоқда.

келин-куёв тиббий кўрикдан ўтгандан сўнг «Оила ва никоҳ» маркази берадиган маълумотнома маҳалладан берилсин. Бунинг учун «маҳалла еттилик» ходимлари қудалар билан суҳбат ўтказиши. Тўйларни камхарж ўтказиш бўйича тушунча берилиб, ҳар икки тарафдан кафолат хати олинади.

Куёв билан нуроний ва имом хатиблар суҳбат ўтказиши. Қадриятлар, эрни оиладаги ўрни, вазифаси бўйича тушунча беради. Келин билан отинийлар суҳбат қилиб, келинлик вазифалари, қайнона-қайнота билан муносабатлар юзасидан мулоқот қилади. Шунда ажралишлар кескин қайишишига эришган бўламан.

Ойлага мажбурий киритиш бўйича форс-мажор ҳолатлар бор. Баъзида шундай бўладики, жиноятчилик келиб чиқиши муқаррар хонадонларга мажбурий

киритиш амалга оширилади. Мажбурий ижро бюроси ўз вазифасини бажариб кетади. Лекин маҳалла ходимларини ҳаловати йўқолади. Келинни уриб, майиб-мажруҳ қилиб қўйиши, келин ўз жонига қасд қилиши ҳеч қимни қизиқтирмайди. Шу сабабли таклифим — мажбурий киритиш ҳақида суд қарорини маҳалла тавсияномасига ёки даллатномасига асосланиб қабул қилинсин.

Аслида икки томонни ихтиёрий розилиги билан никоҳ қайд этилади. Яшаш ёки яшамаслик фуқароларнинг шахсий танлови. Лекин қадриятларимиз, урф одатларимизни ҳисобга олган ҳолда, маҳалла яраштиришга, муроасага келтиришга маъсул ва мажбурий. Юқоридаги таклифларни инобатга олинса, маҳаллаларда ажралишлар сони қайишиши бўларди.

Биласизми?

33 та ваколатли маҳаллий Кенгашда

“Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш чоратадбирлари тўғрисида”ги Президент фармонида кўра, жамият ва давлат ҳаётининг муҳим масалаларини ҳал этишда маҳаллий вакилик органларининг ролини ошириш мақсадида 33 та функция ва ваколатлар халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига ўтказилди.

Хусусан, давлат боғча ва мактабларини ташкил этиш, атмосфера ҳавосига таъсир этувчи корхоналарни қуриш жойларини, чиқиндилар кўмиб ташланадиган жойларни белгилаш, йўловчи ва юк ташиш тарифлари, жумладан фуқароларнинг алоҳида тоифалари учун имтиёзли тарифлар, табиий объектларга, транспорт ва муҳандислик-техника инфратузилмаси объектларига ном бериш ва бошқалар.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг давлат органларининг ҳисобот(ахборот) ларини эшитишга доир айрим ваколат ва функциялари 10 тага бириштирилган ҳолда тизимлаштирилди.

Масалан, ҳокимлар ва улар ўринбосарларининг 7 турдаги (дастурлар ижроси; кичик бизнес, тадбиркорлик, аҳоли бандлиги; кредитлар ажратиш; ҳоким ёрдамчилари ахборотларини эшитиш якунларига оид) ҳисоботларини эшитиш – ҳокимларнинг худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижроси бўйича ҳисоботларини эшитиш доирасида кўриб чиқилади.

Фармонга мувофиқ, маҳаллий Кенгашлар зиммасига вазифа ва функциялар фақатгина қонун ҳужжатлари билан юкланади.

Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг маҳаллий Кенгашлар фаолиятига аралашшига йўл қўйилмайди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда вазифаларни маҳаллий вакилик ва ижро этувчи ҳокимият органлари ўртасида аниқ белгилаш амалиёти жорий этилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда маҳаллий давлат ҳокимияти органларига берилган, маҳаллий Кенгашларнинг қонунчиликда белгиланган ваколатларига ҳос бўлмаган вазифалар ижроси бўйича маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари масъул ҳисобланади.

Фармон билан 2024 йил 1 октябрдаги ўзбекистонда маҳаллий давлат ҳокимияти вакилик органлари фаолиятини 2030 йилга қадар ривожлантириш концепцияси ишлаб чиқиши назарда тутилган.

Марказий банк маълумотига кўра, "UZCARD" ВА "HUMO" тизимларида картадан картага пул ўтказмалари 56 фоизга ошган.

Болаларни зўравонликдан ҳимоя қилиш бўйича улларга ҲИМОЯ ОРДЕРИ бериш тизими жорий қилинади.

"ЯШИЛ ЭНЕРГИЯ" сертификати ташкил қилинган давралардан фойда солиғи олинмайди.

Олдимиздан оққан сувни қадрлайлик!

Эрталаб уйқудан кўз очиб, дастлаб юз-қўлимизни ювиш учун, нонушта тайёрлаш олтидан чой қайнатиш учун сувдан фойдаланамиз. Жўмакни бурасак, барчаси муҳайё.

Шу сув қанчалар қадрли эканини ўйлаб ҳам кўрмаймиз. Аслида шундай бўлиши керакдек. Балки шунгами, сувни асраб-авайлаш, қадрлаш ҳаёлимизга келмайди. Масалан, ёз кунлари ишга кетаётгани, қайтаётгани, кўп қаватли уйлар олтидан оралаб ўтарканман, йўл давомида ичимлик сувни бемалол оқизиб, салқинлаётган, автомашина ё гилам-тўшагини юваётганларга дуч келаман. Бир неча бор улларга эътироз билдириб, балога қолдим. Одамларда пулини тўлагандан кейин хоҳлаганича ишлатиш мумкин, деган тасаввур ўрнашиб қолган.

Ҳаётимизнинг қайси бир ҳудудида, қолаверса, дунёнинг кўп жойида ичимлик сув танқислигидан азият чекаётган минглаб, миллионлаб одамлар, гўдаклар бор. Ховлиларда яшовчи аҳоли томорқасини ичимлик сув билан суғориши, келинлар эрталабдан кўча зшиқни суғориш олтидан ичимлик сувдан фойдаланиши одатий ҳолга айланган. Тоza ичимлик сув билан экинларимизни суғораётганимизда, машиналарни юваётганимизда, кўча ва ховлиларимизга сепаётганимизда, гоҳ майсаларга, гоҳ дуч келган жойларга сувни пураётганимизда нима учун бу оби-ҳаёт эртанги келажақ авлод учун биздан омонат экани ҳаёлимизга келмайди?

Миллиарди тоза ичимлик сувга муҳтож, 2,3 миллиард одам санитария ичимлик сув билан таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар натижасида жорий йилда ичимлик сув билан таъминланганлик даражаси 74,4 фоиздан 77,2 фоизга кўтарилди, — дейди "Ўзсувтаъминот" акционерлик жамияти бошқаруви раиси вазифасини бажарувчи Дилшод АЗИМОВ. — Мақсадли давлат дастурлари доирасида аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш ва оқова сув хизматларини яхшилаш бўйича 2 598 та объектда 11 207 км. ичимлик ва 593 км. оқова сув тармоқлари ҳамда 1 740 та ичимлик сув ва оқова сув иншоотлари қурилиб, реконструкция қилинди.

Дилшод АЗИМОВ, "Ўзсувтаъминот" акционерлик жамияти бошқаруви раиси вазифасини бажарувчи.

ЕР ЮЗИДАГИ 7,5 МИЛЛАРДАН ОРТИҚ АХОЛИНИНГ 1,2 МИЛЛАРДИ ТОЗА ИЧИМЛИК СУВИГА МУҲТОЖ

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

— Сувни асраб-авайлаш, исрофгарчиликнинг олтини олиш, аҳолини марказлашган ичимлик сув билан таъминлаш борасида амалга оширилган ишлар натижасида жорий йилда ичимлик сув билан таъминланганлик даражаси 74,4 фоиздан 77,2 фоизга кўтарилди, — дейди "Ўзсувтаъминот" акционерлик жамияти бошқаруви раиси вазифасини бажарувчи Дилшод АЗИМОВ. — Мақсадли давлат дастурлари доирасида аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш ва оқова сув хизматларини яхшилаш бўйича 2 598 та объектда 11 207 км. ичимлик ва 593 км. оқова сув тармоқлари ҳамда 1 740 та ичимлик сув ва оқова сув иншоотлари қурилиб, реконструкция қилинди.

2,3 миллиард одам санитария талабига жавоб берайдиган сувдан фойдаланади.

"Ёшларга ёпиқ спорт майдони керак"

Худудимиздаги аҳолининг 1112 нафарини ёшлар ташкил этади. 200 нафари спорт тўғарақларига қатнайди. Улар орасидан жаҳон чемпионлари етишиб чиқапти.

Маҳаллада соғлом муҳит қарор топишида ёшлар етакчилари зиммасидаги масъулият катта. Жумладан, 14-30 ёшли ўғил-қизлар ўртасида жиноятчиликни олтини олиш, бандликни таъминлаш, улларни спорт ва билим олишга қизиқишини ошириш талаб этилади. Ўтган даврдаги тажрибадан хулоса қилдикми, барча муаммолар аксарият ҳолларда бекорчиликдан келиб чиқади. Ёшларнинг бўш вақти мазмунли ташкил этилса, фойдали иш билан банд бўлса, нотўғри йўлга қадам қўйишдан тийилади. Шу сабабли кеч пайти, яъни 16:00 дан 22:00 гача кўпроқ уюшмаган ёшлар 15-умумтаълим мактабидаги спорт залида ташкил этилган самбо, миллий кураш тўғарақига таклиф қилинапти. Бу жиноятчиликнинг олтини олишда яхши самара берапти.

Муҳиддин ҚОСИМОВ, Самарқанд туманидаги "Бўзи" маҳалласи ёшлар етакчиси.

ТАЖРИБА

Масалан, ғанишер Самадов самбо бўйича республика чемпиони, Умид Бахронов Россияда ташкилланган жаҳон чемпионатда 3-ўринни олди. Озодбек Худойқуллов универсал жанг санъати бўйича жаҳон чемпиони, Садор Олимжонов Озарбайжонда ўтган миллий кураш мусобақаси ғолиби.

Маҳалла ёшлари ўртасида 2023 йилнинг ўтган даври мобайлида бирорта жиноят қузатилмади. Фаолият бўлган ёшларнинг 2 нафар йигит пробация рўйхатида турарди. Фаоллар билан биргаликда Санъат Бурхоновни ишга жойладик. Фаррух Маждидовни тadbиркорликка йўналтирдик, натижада у ўзининг шахсий бизнесига эга бўлди. Яна бир йигит қамоқ жазосини ўтаб қайтган. Унинг ҳам бандлиги таъминланган, яъни мактабда боғбон вазифасида ишлаяпти. Шунингдек, кечки пайтада спорт залида ташкил этиладиган тўғарақ ва мусобақаларда мунтазам қатнашиб туради.

Маҳаллада ёшлар ўртасида "Қалқон" гуруҳи ташкил қилинган. Бу гуруҳ жиноятчиликнинг олтини олишда маҳалла фаолларига яқин кўмакчи. Шунингдек, профилактика инспектори билан ҳамкорликда жиноятчиликка мойиллиги бўлган ёшларни анклаб, улларни ҳам ўз вақтида, асосан, спорт тўғарақларига жалб қилишга ҳаракат қиляпмиз. Аммо янада яхши самарадорликка эришиш учун штат асосида ишлайдиган посбон лавозими жорий этиш лозим. Чунки "Қалқон" гуруҳининг 9 нафар аъзоси жамоатчилик асосида фаолият юритади. Шу боис ҳар доим улларнинг хизматидан фойдалана олмаймиз.

Ёшларни бўш вақтини мазмунли ўтказиш ҳамда спорт билан шуғулланишини таъминлашда ёпиқ спорт майдонига эҳтиёж бор. Хозир шариат йўқлиги учун ёшлар бошқа маҳаллага қатнаб, тўғарақда шуғулланмоқда.

"Ёшлар дафтари"дан чиқариш тартиби қандай?

Нодир АБДУҚОДИРОВ, Ёшлар ишлари агентлиги ахборот хизмати раҳбари.

БИЛАСИМИ?

Дафтарга 14 ёшга кирган ва 30 ёшдан ошмаган ёш фуқаролар киритилади. Рўйхат ишсиз ёшлар, ногиронлиги бор ёшлар, профилактик назоратда турувчи ёшлар, касб-хунар ва илм ўрганишга иштиёқи юқори бўлган, боқувчисини йўқотган ёшлар, меҳрибонлик уйларига тарбияланган, тиббий, ижтимоий ҳимояга муҳтож ёшлар тоифасига кўра шакллантирилади.

3 та йўл билан ариза бериш мумкин.

Биринчи йўли — маҳаллалардаги ёшлар етакчиларига боғланиб, иккинчи йўли — yoshlardaftari.uz сайти орқали, учинчи йўли — 1093 қисқа рақами орқали ариза қолдириш мумкин. Бу аризаларни маҳалладаги ёшлар етакчилари 5 иш кўни ичида ўрганиб, тавсия бериши ё рад этиши керак бўлади.

Ёшлар дафтари да 25 турдаги ёрдамлар мавжуд. Ҳар бир йўналиш бўйича фуқарога бериладиган ёрдам ҳақида, тасдиқланган тўғрида алоҳида SMS хабарномалар юборила-

ди. "Ёшлар дафтари"га киритилиб, ёрдам олган ёшлар яна 6 ой муддатдан кейин ариза қолдириши мумкин бўлади. Бунда битта истисно бор, яъни Вазирлар Маҳкамасининг 312-сонли қарори асосидаги қўшимча низомига кўра, фойдаланувчи ёш бир марталик ёрдамни белгилаб "Ёшлар дафтари"га кирса, у дафтардан чиқариб юборилмайди ва иккинчи қўшимча ёрдам олишга имкон яратилади, бошқа бундай истиснолар йўқ.

"Ёшлар дафтари"дан чиқаришда рўйхатдан ўтган ёш ўзи белгиланган ёрдам турини олгандан кейингина чиқарилади. Бу жараёнда SMS хабарномалар орқали амалга оширилади. Дейлик, бир фуқаро контракт-шартнома маблағини тўлаб бериш учун ариза бериб, ўша маблағ тўлангандан кейин дафтардан чиқарилади. Сўралган миқдордаги маблағ ажратилмай туриб SMS тасдиқлаш коди юборилса, бунга масъулларга айтмаслик тавсия этилади. Чунки бунда "Ёшлар дафтари"дан асоссиз чиқариш бўлади.

**Фуқароларни
16 Ёшдан
ЖАМҒАРИБ
БОРИЛАДИГАН
пенсия тизимида
ҳисобга олиш тартиби
жорий этилади.**

**Мақтабларда
корейс тилидан дарс
бераётган ўқитувчилар
Жанубий Кореяда
ТАЖРИБА ОШИРИШ
имкониятига эга.**

**Тўлов ҳужжатлари
КЎЧИРМА
НУСХАЛАРИНИ
ТАҚДИМ ЭТИШ
тўғрисидаги талаб
бекор қилинди.**

“Кулгу кўрмаган юзларга табассум югуряпти”

Ортимизда қоладигани фақат эзгу амаллар

МОҲИАТ

Ўн беш йил мактабгача таълим ташкилотига мудирлик қилдим. Болалар билан ишлашни жуда яхши кўраман. Лекин маҳаллаларда ижтимоий ходим лавозими жорий этилганини эшитиб, қизиқиб қолдим. Қалбимда имконияти чекланган, ногирон ва ҳаётда қийналган инсонларга ёрдам бериш иштиёқи туғилди. Бу шунчалик кучли хоҳиш эдики, тасвирлаб бериш қийин. Ҳаммамиз бу дунёда ғаниматмиз. Ортимиздан фақат қилган эзгу амалларимиз қолади. Шунинг учун соҳамни ўзгартиришга қарор қилдим.

2023 йилнинг ноябрь ойидан буён иккита маҳалла ҳудудидagi аҳолининг 70 фоизи билан суҳбатлашдим, кўнглидаги кечинмаларини тингладим. Улардан 45 фоизига керакли ёрдам ва кўмак кўрсатдик. Ногиронлик гуруҳига кириш ва ўзгартириш бўйича 3 кишининг мурожаатлари ижобий ҳал этилди. Қайта-қайта болалар нафақасига ариза топширган бир оилани ўргандик. Аёл ҳусусий клиникада ҳамширалик қилади, турмуш ўртоғи полиартрит хасталигига чалинган сабаб ишга яроқсиз. Қўлидаги тиббий ҳулосаларга кўра, ногиронлик гуруҳига кириши мумкин. Меҳнат стажини кўшиб ҳисоблаганда, анчагина нафақа олиш имконига эга. Бу 2 нафар фарзанди учун олаётган пулидан кўпроқ бўлади. Қарога мурожаат қилишни билмай юришган экан. Ҳамма йўл-йўриқларни тушунтирганимиздан кейин хурсанд бўлиб қолишди. Хозир ҳужжатларини тўриллашяпти.

Дилдора ВАЛИЕВА, Фарғона шахридаги “Шодлик” ва “Шаршара” маҳаллалари ижтимоий ходими.

Хонадонлар билан ишлаш жараёнида айтилган ёшдаги бир киз билан суҳбатлашиб қолдим. Рухиятида бироз ўзгаришлар борлиги сабаб алоҳида таълим олишга йўналтирилган экан. Ҳаётга қизиқилишини йўқотган, фақат телевизор билан телефонга боғлиқ қолибди. Жисмонан соғлом бўлишига қарамай, уй ишларида онасига ёрдам бермайди. Хуллас, ташқи оламдан бутунлай узилган. Уни ҳаётга

қайтариш, қизиқишларини ошириш учун психологлар билан бирга анча вақт ишладик. Секин-аста ижобий ўзгаришлар сезила бошлади. Қизимизни Фарғона шахридаги ихтисослаштирилган мактабнинг 10-синфига жойлаштирдик. Ҳозир қизини ташқари параспортнинг сузиш йўналишига қатнашяпти. Юқори синф бўлгани учун ўзимни ёнимда амалиёт ўтаётти. Компьютерда ишлашни анча ўрганиб қол-

ди. Мен билан яқин дугонасидек сирлашадим. Қанча ширин гапириб, ҳиссиётларига қулқ турсам, шунча хурсанд бўлади. Бу аёлни тақдир синовлари анча қийнаб қўйибди. Турмуш ўртоғи хоржга кетиб, ўша ерда қамалиб қолган. Тўртта келин бўлганидан қайнота-қайнонанинг уйига сиғмай, 1-гуруҳ ногирони бўлган, қаровга муҳтож онасиникида яшяпти. Икки нафар ёш боласи бор. Уларни

Бу аёлни тақдир синовлари анча қийнаб қўйибди. Турмуш ўртоғи хоржга кетиб, ўша ерда қамалиб қолган. Тўртта келин бўлганидан қайнота-қайнонанинг уйига сиғмай, 1-гуруҳ ногирони бўлган, қаровга муҳтож онасиникида яшяпти. Икки нафар ёш боласи бор. Уларни ташлаб, бирор жойда ишлашга имкони йўқ.

дирларни кўплаб учратамиз. Ёши 80 дан ошган отахоннинг уйига борганимизда, олдимизга ингичка чўпга суяниб чиқиб келди. Битта кўзи кўрмай қолганидан юришга қийналди. Фарзандлари эътиборсизлик қилиб, бирор марта шифокорга кўрсатмабди. Хатто 1-гуруҳ ногиронлигига чиқариш учун тиббий ҳулоса олишга ўзимиз бирга бордик. Шундан кейин нафақа миқдори ортади, айрим дори воситаларини бепул олиш имконига эга бўлади. Қолаверса, келинини қаровчи қилиб расмийлаштириб, бандлигини таъминламоқчимиз.

Фуқаролар билан мулоқот қилиб, уларни муаммоларига ечим излаб, кунимиз қандай ўтганини билмай қоламиз. Муҳими, берилган кўмакдан барчаси миннатдор. Меҳнатларимиз сабаб қулгунини унутган юзларига табассум югуряпти. Ниятимиз ҳам аслида шунда...

БИЛАСИЗМИ?

Ишсизлик нафақаси қандай тўланади?

“Аҳоли бандлиги тўғрисида”ги қонунга кўра, 17 ёшдан пенсия ёшигача бўлган ишсиз фуқаролар учун қуйидаги уч шаклда ишсизлик нафақаси тўланади:

- ишидан сўнгги ўн икки ой ичида маҳрум бўлган шахсларга — аввалги иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақининг эллик фоизи (*лекин меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан оз бўлмаган ва нафақани ҳисоблаш пайтида Ўзбекистондаги ўртача иш ҳақидан ортиқ бўлмаган*) миқдорда;
- ишидан маҳрум бўлган ҳамда узоқ (*бир йилдан ортиқ*) танаффусдан кейин меҳнат фаолиятини қайта бошлашга ҳаракат қилаётган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 1 баравари миқдорида;
- илгари ишлаган ва биринчи марта иш қидираётган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг камида 75 фоизи миқдорида.

Эслаиб ўтаамиз, ҳозирги кунда мамлакатимизда меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори — 1 050 000 сўмни ташкил қилади.

Ишсизлик нафақаси бир йилда 26 ҳафта, яъни 6,5 ой тўланади. Бу нафақани олиш даврида ишсиз шахс иш қидириши ва ишга жойлаштиришга доир йўлланма (*қасбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга*) олиш учун икки ҳафтада камида бир марта маҳаллий меҳнат органига мурожаат қилиши шарт. Энг қизиғи, ушбу нафақани олиш учун ҳеч қайси давлат ҳокимияти органига боришингиз шарт эмас, уйингиздан туриб бундан биринчи навбатда [“ty.gov.uz”](http://ty.gov.uz) сайтга кириб рўйхатдан ўтиш зарур. Кейин ундан “Соҳалар” бўлимининг

энг пастига жойлашган “Синов тартибидagi хизматлар” қисмига кириб. Биринчи чиққан “Ишсиз деб эътироф этиш ва ишсизлик нафақасини тайинлаш” бўлиминини танланг ва барча маълумотлар билан танишиб чиқинг. Танишиб чиққач, охирига тушинг ва “Хизматдан фойдаланиш” тугмасини босинг, талаб этилган барча маълумотларни тўлдиринг ва юборинг. Алоҳида аризонгиз қабул қилинган ҳақида ойна очилади. Бу ерда “Юбориш” тугмасини босасиз. Ва ниҳоят, аризонгиз 15 иш кунини ичида кўриб чиқилади ва сизга жавоби келади.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ...

Ногиронлиги бўлган шахсга қандай хизмат кўрсатилади?

Жасур ЖУМАЕВ, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Катта ёшдагилар учун ижтимоий қилиш ривожлантириш ва мониторинг қилиш бошқармаси етакли мутахассиси:

— “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари ногиронлиги бўлган шахсларга, жумладан, ногиронлиги бўлган болалар ҳамда ногиронлик гуруҳига эга бўлмаган пенсия ёшидаги шахсларга протез-ортопедия мосламалари ва реабилитация қилишнинг техник воситалари билан таъминлаш учун сертификатлар расмийлаштиради. Ногиронлиги бўлган шахсларни “Параспорт ўйинларида тасниф қоидалари ва принциплари”га кўра, параспорт билан шўғулланиши бўйича берилган тавсияларига асосан, спорт объектлари-га йўналтиради. Алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болаларни психологик-тиббий-педагогик комиссия текширувидан ўтказиш учун аризаларни қабул қилади ҳамда психологик-тиббий-педагогик комиссиянинг кейинги йўналиши юзасидан ахборот беради. Меҳнатга лаёқатли ногиронлиги бўлган шахсларни тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларининг тавсияси ҳамда йўлланмасига асосан бандлигини таъминлаш ёки қасбга тайёрлаш бўйича Камбағалликни қисқартириш ва бандлик бўлимига йўналтиради ва мониторинги ташкил этилади. Реабилитация қилишнинг яқка тартибдаги дастурида белгиланган даволаш тадбирларининг туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмалари ва врачлик маслаҳат комиссиялари томонидан амалга оширилишини мониторинг қилади. “Инсон” марказлари ташкил этилганга қадар фуқаролар турли ҳужжатлар ва қоғозларни йиғиш ва тиббий-ижтимоий бўлимларига тақдим этишлари учун вақт сарфлаб юрган бўлса, энди

Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг Ягона Ахборот электрон тизимини яратилиши ва йўлга қўйилиши улар учун кўплаб қулайликларни яратмоқда. Бундан ташқари, ногиронлиги бўлган фарзандларининг соғлиғини тиклаш учун реабилитация марказларига жойлаштириш имкониятлари берилмоқда.

ТУЗАТИШ

“Mahalla” газетасининг 2024 йил 8 февраль, 8-сонидa чоп этилган “Kapital plus mikrotoʻliya tashkiloti” МЧЖнинг баланс ҳисоботининг изоҳ қисми **“Ушбу ҳисобот “TRANS – AUDIT – А” МЧЖ аудиторлик ташкилоти томонидан 02.02.2024 йилдаги ижобий ҳулосаси билан тасдиқланган”,** деб ўқилсин.

Кимлар давлат ҳисобидан юридик ёрдам олиши мумкин?

- Кам таъминланган шахслар, агар улар:
- фуқаролик ишлари бўйича даъвогарлар ёки жавобгарлар;
- маъмурий ишлар бўйича аризончилар;
- маъмурий қamoқ тартибдаги маъмурий жазо назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этган шахслар;
- жиноят ишлари бўйича гумон қилинувчилар, айбланувчилар, судланувчилар, шунингдек маҳкумлар бўлса;
- руҳий ҳолати бузилган жисмоний шахслар, уларга “Психиатрия

ёрдами тўғрисида”ги Қонунга мувофиқ психиатрия ёрдами курсатилётганда;

— ўз ҳуқуқлари бузилган, “Хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятлар кафолатлари тўғрисида”ги қонунда назарда тутилган хотин-қизлар ва эркакларнинг тенг ҳуқуқлиги бузилганлиги муносабати билан судга мурожаат қилган жисмоний шахслар;

— жиноят-процессуал кодексига мувофиқ жиноят иши бўйича адвокат иштирок этиши шарт бўлган тақдирда, гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи.

ҲУҚУҚ

Акбар Жўраев оғир атлетика бўйича Осиё чемпионатида 3 та олтин медални қўлга киритди.

Ўзбекистон волейбол федерацияси бош қотиби ФАРХОД АЛИМОВ Марказий Осиё волейбол ассоциацияси вице-президенти этиб сайланди.

Ҳасанбой Дўсматов профессионал боксда ЧЕМПИОНЛИК КАМАРИ учун жанг ўтказди.

“Ҳар бир кунни ширин сўз ва табассум-ла бошлаймиз”

Кўзгу

Муқаддас ХОЛТАЕВА, Чилонзор туманидаги “Ботирма” маҳалласи хотин-қизлар фаоли.

Фаолиятимизда ҳушмуомалалик муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, хатлов жараёнларида хонадонлар эшигини тақиллатиб борсақ, кимдир яхши кутиб олади, кимгадир безовта қилганимиз ёқмайди. Шундай вақтларда ширин сўз ва табассум билан инсонлар қалбига йўл топишга ҳаракат қиламиз. Бу ишимиздаги унум ва барака дегани.

Маҳалламиздаги 2 800 нафар хотин-қиз билан ишлаш жараёнида уларнинг дарди ва ташвишларини ўзимниқидек қабул қилишга ҳаракат қиламан. Ҳар бирига имкон қадар ечим топиб беришга уринаман. Аёллар маҳалла идорамайдан хурсанд бўлиб чиқиб кетса, улардан кўпроқ ўзимнинг кўнглим кўтарилади.

2023 йилда “Аёллар дафтари”га 146 нафар фуқаро киритилган эди. Шундан 15 нафари ишсизлар бўлиб, 4 кишининг доимий бандлигини таъминлади. Қолганлари тикувчилик, болалар массажи йўналишларида ўзини ўзи банд қилди. 9 нафар боқувчисини йўқотган ва ишсиз аёлларга тикув машиналари олиб берилди. Ҳозир анча қўли келишиб, чиройли либослар тикишяпти.

1990 йилда туғилган Парвина Ҳафизова иш сўраб маҳалла идорамизга келганда, “Аёллар дафтари” да рўйхатда турар эди. Унга йўл-

йўриқ кўрсатган эдик, қизиқувчанлиги сабабли Чилонзор туманидаги тадбиркорлик марказида заргарлик йўналишида таҳсил олди. Ҳозир ўзи миллий тақинчоқлар ясаш бўйича ёшларга устозлик қилиб келяпти. Бундан ташқари, турли фестивал ва кўрик-танловларнинг фаол иштирокчиси. Кўл меҳнати билан ясаган санъат намуналари кўзни қувватлади.

Ўтган йили 73 та боқувчисини йўқотган, 8 нафар фарзанди ногирон бўлган ҳамда имконияти чекланган 41 кишига БҲМнинг 4 баравари миқдоридан моддий ёрдам кўрсатилди. Айни вақтда 3 нафар аёл уй-жойга муҳтож. Биттаси ижара уйда истиқомат қилса, яна бирови турмуш ўртоғи вафот этгани боис 3 нафар фарзанди билан қайноласининг хонадонидан вақтинча истиқомат қилипти. Улар субсидия олиш учун давлат хизматлари агентлигига ариза билан мурожаат қилишган. Тез кунларда натижаси аниқ бўлади.

Маҳалламизда 2023 йилда ажралиш учун 6 та ариза топширилди. Шулардан 2 тасининг никоҳи фарзандсизлиги сабаб расман бекор қилинди. Қолганларида жараён хали давом этмоқда. Уларни имкон қадар муросага келтиришга, яраштиришга ҳаракат қилаймиз. Бунда бизга нурунийларимиз Маҳфуза Йўлдошева ва Антипина Тамара катта ёрдам бериб келяпти.

“

МАҲАЛЛАМИЗДАГИ 2 800 НАФАР ХОТИН-ҚИЗ БИЛАН ИШЛАШ ЖАРАЁНИДА УЛАРНИНГ ДАРДИ ВА ТАШВИШЛАРИНИ ЎЗИМНИКИДЕК ҚАБУЛ ҚИЛИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛАМАН. ҲАР БИРИГА ИМҚОН ҚАДАР ЕЧИМ ТОПИБ БЕРИШГА УРИНАМАН.

”

Юсуповлар оиласига ҳавасимиз ўзгача. Эр-хотиннинг бир-бирига ҳурмати жуда баланд. Аҳил ва иноқликда тўрт нафар ўғилни тарбиялаб, вояга етказди. Ҳаммаси олий ўқув юртида таҳсил олади. Кўни-қўшни, таниш-билишлар билан муомаласи ҳавас қилгулик. Қанидир, ҳар бир ота-она фарзандлари тақдирига шундай қайғурса, уларни юрт қорига ярайдиган яхши инсонлар қилиб улғайтирса.

“Зулфия”-чилар сони яна ортади

ЯНГИЛИК

Давлат раҳбарининг 2024 йил 7 февралдаги тегишли фармони билан “Зулфия номидаги Давлат мукофоти”ни таъсис этиш бўйича тақлифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида”ги Президент фармонида ўзгариш киритилди.

Унга қўра, эндиликда ахборот технологиялари йўналишида алоҳида ютуқларга эришган иқтидорли хотин-қизлар Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланади. Шунингдек, Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссияси Оила ва хотин-қизлар кўмитаси ҳузурда жамоатчилик асосида фаолият кўрсатиши ҳамда унга Бош вазири ўринбосари – Оила ва хотин-қизлар кўмитаси раиси раҳбарлик қилиши белгиланди.

Бундан ташқари, мукофотини олиш учун талабгорнинг сўнгги 3 йил мобайнидаги (илгари 2 йил эди) ибратли фаолияти, таълим, фан, адабиёт, маданият, санъат, спорт, ахборот технологиялари соҳалари ва жамоатчилик фаолиятидаги алоҳида ютуқларига оид ҳужжатлар тақдим этилиши белгиланди.

Ўзбек оилалари қанчалик бахтли?

Сўров ва таҳлиллар натижаси нимадан далолат беради?

Собир ХҲҲАЕВ, “Оила ва гендер” илмий-тадқиқот институти бўлим бошлиғи.

Тадқиқотга 20 ёшдан 60 ёшгача бўлган респондентлар жалб этилиб, уларнинг аксариятини 25-40 ёш оралиғидаги жұфтликлардан иборат оилалар ташкил қилди.

ТАДҚИҚОТ

2023 йилнинг май-декабрь ойлари давомида “Оила ва гендер” илмий-тадқиқот институти «Оилаларнинг бахтлилик даражаси» мавзусида мамлакатнинг барча 14 ҳудудий бирликларидан 3 054 нафар респондентлардан ўтказган сўров натижалари ҳамда расмий статистик маълумотлар таҳлили асосида оилаларнинг умумий бахтлилик даражаси аниқланди. Ушбу кўрсаткич 8 та индикатор ва 21 та субиндикаторлардан ташкил топган умумий индекс воситасида баҳоланди.

Оилаларнинг бахтлилик индекси оилалар иқтисодий фаровонлиги, демографик барқарорлиги, соғлом ҳаёт кечириш давомийлиги, таълим олиш имкониятлари, иш билан таъминланганлиги, оилавий ҳаётдан қониқиши ва оилавий бахтлиликни ҳис қилиши, оилавий қадриятларнинг ўрни ҳамда аҳамияти, оилаларнинг давлат органлари фаолияти ва хизматларидан қониқиш даражасини қамраб олди.

Тадқиқотга 20 ёшдан 60 ёшгача бўлган респондентлар жалб этилиб, уларнинг аксариятини 25-40 ёш оралиғидаги жұфтликлардан иборат оилалар ташкил қилди.

Ўтказилган тадқиқот натижалари индекс кўрсаткичининг минус бирдан плюс бир оралиғида ўлчанди. Худудлар орасида Хоразм, Сирдарё, Наманган вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасида оилаларнинг бахтлилик индекси кўрсаткичи энг юқори натижаларни кўрсатди. Тошкент шаҳри, Жиззах ва Фарғона вилоятлари эса мазкур рейтингнинг сўнгги ўринларидан жой олиб, уларда ўрта даражадаги ижобий кўрсаткичлар қайд этилди. Ўзбекистон бўйича оилаларнинг умумий бахтлилик индекси плюс 0,56 коэффицентни ташкил этиб, жамиятда кўп жиҳатдан ижобий кайфият устуворлик қилаётганидан далолат бермоқда.

Таҳлиллар натижасида Ўзбекистон оилаларининг аксарияти ўзини бахтли ҳис қилиши, ҳаётга кўтаринки руҳ ва келажакка ишонч билан қараши, макссаллари ҳамда режалари борлиги, муаммо ва қийинчиликларни халқимизга хос бўлган шуқроналик ҳисси орқали енгиб ўтиши аниқланди.

Оилаларнинг демографик барқарорлик ҳолати, оилавий қадриятларнинг ўрни ва аҳамиятлилиқ даражаси ҳамда оилавий ҳаётдан қониқиш ва оилавий бахтлиликни ҳис қилиш даражаси (+0,667) индикаторлари энг юқори натижаларни кўрсатди.

Оилалар бахтлилик даражасига таъсир кўрсатувчи асосий омилларга биринчи навбатда фарзандларнинг

Оилаларнинг аксарияти ўзини бахтли ҳис қилиши, ҳаётга кўтаринки руҳ ва келажакка ишонч билан қараши, ҳаётинг мақсадлари ҳамда режалари борлиги, муаммо ва қийинчиликларни халқимизга хос бўлган шуқроналик ҳисси орқали енгиб ўтиши аниқланди.

борлиги, ўзбек халқининг оилавий қадриятларга содиқлиги, оиладаги самимий муносабатлар ва ғамхўрлик, соғлом ҳаёт кечириш имконияти ҳамда иқтисодий фаровонлик ҳолатлари ижобий баҳоланганлиги қайд этилди.

биргалиқда иқтисодий омилларнинг долзарблашаётганини намён қилди.

Индикаторлар орасида оилаларнинг иш билан таъминланганлик даражаси (+0,323) ҳамда таълим олиш имконияти (+0,114) нисбатан паст натижаларни намён қилди. Аҳоли ўртасида олий маълумотли бўлиш, ўз фарзандларини ўқитиш иштиёқи юқорилиги ижобий ҳолат ҳисобланади. Айрим ҳолатларда иқтисодий, ҳудудий, малакага оид омиллар таъсирида фарзандларнинг таълим имконияти чекланганлиги, ишга жойлашиш ва ўзига мос бўлган иш топши масалаларидаги муаммолар оилаларнинг келажакка бўлган ишончи ва ўз ҳаётдан қониқиш даражасига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Шу нуқтаи назардан мамлакатда оилаларни ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш мақсадида олиб борилаётган чора-тадбирларни давом эттириш, жумладан ёш оилаларни уй билан таъминлаш, таълим имтиёзлари, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш, кўшимча даромад олиш имкониятларини кенгайтириш йўналишида олиб борилаётган ижтимоий-иқтисодий сиёсат нақадар тўғри эканлиги ва уни давом эттириш лозимлигини намён қилмоқда.

ОИЛАЛАРНИНГ ДЕМОГРАФИК БАҚҚАРОРЛИК ҲОЛАТИ, ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТЛИЛИК ДАРАЖАСИ ҲАМДА ОИЛАВИЙ ҲАЁТДАН ҚОНИҚИШ ВА ОИЛАВИЙ БАХТЛИЛИКНИ ҲИС ҚИЛИШ ДАРАЖАСИ (+0,667) ИНДИКАТОРЛАРИ ЭНГ ЮҚОРИ НАТИЖАЛАРНИ КўРСАТДИ.

Тадқиқотда кишиларнинг иқтисодий фаровонлиги, меҳнат фаолиятдан қониқиш даражаси орғани сари уларнинг ўз ҳаёти ва оилавий турмуш тарзи барқарорлигидан қониқиш ҳисси шу даражада орғани кузатилди. Мазкур ҳолат оилаларнинг ўзини бахтли ҳис қилишида маънавий омиллар билан

Mahalla

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмасининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газетаси

Бош муҳаррир: Бахтиёр АБДУСАТТОНОВ
Дизайнер: Абдулазиз АҲМЕДОВ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2019 йил 24 сентябрда 0019 рақами билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис: «Mahalla» nashriyot-matbaa uyʻi МЧЖ

Тахририят манзили: 100192, Тошкент шаҳри Мустақиллик шоҳ кўчаси 59-уй.
Телефонлар: 71 233-39-89, 71 233-10-92.
Нашр кўрсаткичи: 148

«Шарқ» НМАК босмаҳонасида чоп этилди. Босмаҳона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй.

Ўлчами – 380x587, 4 б.т. 4 380 нусخада чоп этилди. Буюртма №: F-220

Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди ва офсет усулида босилди.